

Ογδόντα χρόνια από την καταστροφή της Σμύρνης και τον αφανισμό του Ελληνικής καταγωγής πληθυσμού της Μικράς Ασίας (1922-2002)

Μία Γενοκτονία που ακόμη περιμένει να αναγνωριστεί.

Συμπληρώνονται εφέτος 80 χρόνια από τα τραγικά γεγονότα της Σμύρνης του Σεπτεμβρίου 1922, που προκάλεσαν βασανιστικό θάνατο και οριστικό ξεριζωμό από τις πατρογονικές τους Εστίες σε χιλιάδες Ελληνικής καταγωγής κατοίκους της Μικράς Ασίας και τεράστιες καταστροφές των μεγάλων περιουσιών τους. Δυστυχώς αυτή η Γενοκτονία δεν έχει μέχρι τώρα αναγνωριστεί από τη διεθνή κοινότητα, ενώ η επίσημη Ελληνική Πολιτεία με δυσφορία αντιμετωπίζει κάθε αναφορά σ' αυτό το θέμα, προτιμώντας «χάρη των σχέσεων καλής γειτονίας» να ξεχαστεί. Ασφαλώς πρέπει να ζούμε αρμονικά με όλους τους γειτονικούς λαούς και οφείλουμε, συγχωρώντας το παρελθόν, να κάνουμε κάθε δυνατή προσπάθεια στην κατεύθυνση αυτή. Τούτο όμως δεν σημαίνει ότι ανεχόμαστε τη παραποίηση ή παρασιώπηση των γεγονότων και τη προσβολή της μνήμης των χιλιάδων θυμάτων των ομογενών μας.

Κατά τον Samuel Totten ("Teaching about Genocide", Social Science Record 1987) και τον G.S.Graber ("The Armenian Genocide 1915", έκδοση 1996, σελίδα 175), τα περισσότερα θύματα τον 20^ο αιώνα δεν προκλήθηκαν από πολέμους, αλλά από Γενοκτονίες. Κατά την Encyclopaedia Britannica (έκδοση 1998), το σύνολο των νεκρών όλων των εμπολέμων κατά τον Β! Παγκόσμιο Πόλεμο (Β!ΠΠ), ήταν της τάξεως των 35 εκατομμυρίων. Από Γενοκτονίες όμως του περασμένου αιώνα εξοντώθηκαν περί τα 120 εκατομμύρια άτομα, ήτοι περί τα 85 εκατομμύρια περισσότερα από όλους τους νεκρούς των πολέμων της ίδιας περιόδου. Ο απολογισμός βασίζεται αναγκαστικά και σε εκτιμήσεις, διότι είναι προφανές ότι δεν ετηρούντο ακριβή στοιχεία θυμάτων. Αντιθέτως μάλιστα στις Γενοκτονίες έγιναν συστηματικές προσπάθειες από τους γενοκτόνους να εξαφανίσουν κάθε στοιχείο, ώστε να γίνεται δύσκολη έως αδύνατη η τεκμηρίωση των εγκλημάτων τους, τα οποία άλλωστε αρνούνται και αποκρύπτουν συστηματικά. Σ' αυτά τα θύματα πρέπει να προστεθούν αμέτρητα άλλα, που επέζησαν μεν, αλλά ξεριζώθηκαν από τις εστίες τους, κλονίσθηκε σοβαρότατα η υγεία τους και έχασαν περιουσίες και δικούς τους ανθρώπους στα πλαίσια των Γενοκτονιών.

Αλλά τι θεωρείται σήμερα Γενοκτονία; Το 1948 η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών πήρε απόφαση, που ισχύει από το 1951, βάσει της οποίας Γενοκτονία είναι τιμωρούμενο έγκλημα, με θύματα πληθυσμιακές ομάδες και αφορά στην ηθελημένη θανάτωση, πρόκληση σοβαρών σωματικών ή πνευματικών κακώσεων, δημιουργία συνθηκών διαβίωσης που αποβλέπουν σε εξόντωση, απαγόρευση αναπαραγωγής του ανθρωπίνου είδους και στο παιδομάζωμα.

Η γενοκτονία που ξεσήκωσε τη μεγαλύτερη κατακραυγή, έγινε περισσότερο γνωστή και αναγνωρίστηκε ευρύτατα, είναι αυτή εις βάρος των Εβραίων κατά το Β!ΠΠ, που απετέλεσε πολιτική και πρακτική του κυβερνήτορα (1933-45) Εθνικοσοσιαλιστικού κόμματος της Γερμανίας. Θύματά της υπήρξαν δυστυχώς και άλλες μειονότητες, όπως π.χ. Αθίγγανοι, που όμως δεν τους επιφυλάχθηκε ανάλογη αναγνώριση και δεν δόθηκε ιδιαίτερη δημοσιότητα στην συστηματική τους εξόντωση.

Εκτεταμένες ομαδικές σφαγές πληθυσμών έγιναν πολλές φορές παλαιότερα από το Τουρκικό κράτος, ενώ στον 20 αιώνα ακολούθησαν οργανωμένες Γενοκτονίες που μεθοδεύτηκαν από το κόμμα των Νεοτούρκων που σχηματίστηκε από το 1908, όπως και τις μετεξέλιξεις του. Θύματά των Γενοκτονιών αυτών υπήρξαν οι χριστιανικοί κυρίως πληθυσμοί, όπως Αρμένιοι, Σύριοι και Έλληνες την περίοδο του Α! Παγκοσμίου Πολέμου (1914-18), αλλά και του 1922. Σε ότι αφορά τους Ελληνικούς πληθυσμούς της Τουρκίας, υπενθυμίζεται ότι ξεριζώθηκαν οριστικά και ολοκληρωτικά από τις πατρογονικές τους εστίες τους οι Πόντιοι και Ίωνες, που είχαν εγκατασταθεί εκεί από 3.000 περίπου χρόνια, καθώς και πίο πρόσφατα οι Έλληνες της Κωνσταντινουπόλεως.

Το Ελληνικό Υπουργείο Εξωτερικών, ακολουθώντας το ευρύτερο ρεύμα, επιδεικνύει επιλεκτική ευαισθησία για τη Γενοκτονία των Εβραίων. Έτσι τελευταία επιμελήθηκε και χρηματοδότησε τη συγγραφή και έκδοση βιβλίου με τίτλο "Documents on the History of Greek Jews". Εν τούτοις παραμελεί τη διάδοση στοιχείων που αναφέρονται στις κατά

καιρούς Γενοκτονίες χριστιανικών πληθυσμών της Τουρκίας, τα οποία σπανίζουν στις Βιβλιοθήκες των ανά την Ελλάδα και τον κόσμο Ιδρυμάτων, Διπλωματικών Αποστολών και το Διαδίκτυο, ενώ αποκρύπτονται και παραποιούνται συστηματικά με Τουρκικές μεθοδεύσεις. Αντιθέτως η Τουρκία από την εποχή του Κεμάλ μέχρι και σήμερα, έχει δημιουργήσει ιδρύματα και μηχανισμούς που επιχορηγούνται αδρά από το κράτος, τα οποία επιδιώκουν συστηματικά να παρασιωπηθούν οι Γενοκτονίες εις βάρος των Χριστιανικών πληθυσμών της χώρας και να παραποιηθεί η Ιστορία, όπου επιβαρύνει τις Τουρκικές Αρχές, που κατά καιρούς αποφάσισαν και πρωτοστάτησαν σ' αυτά τα εγκλήματα.

Η Εταιρεία Μελέτης Ελληνικής Ιστορίας περιλαμβάνει στις πολυσχεδείς δραστηριότητές της και την προσπάθεια για τη διάσωση και διάδοση των ιστορικών αυτών γεγονότων. Αξιοποιώντας ευγενείς χορηγίες ιδιωτών, ανατυπώνει εκ των πρωτοτύπων σπάνια βιβλία αδιαμφισβητήτων ξένων πηγών, όπως του Αμερικανού Πρέσβη στην Κωνσταντινούπολη 1913-16 Henry Morgenthau και του Αμερικανού Γενικού Πρόξενου στη Σμύρνη το 1922 George Horton, που αναφέρονται στις Γενοκτονίες των Ορθοδόξων πληθυσμών της Τουρκίας. Τα ανάτυπα αυτά προορίζονται κατ' αρχήν για Ευρωβουλευτές, μέλη του Αμερικανικού και Καναδικού Κογκρέσου, Πρεσβείες, Βιβλιοθήκες κτλ. Ελπίζεται ότι με την περαιτέρω συμβολή και άλλων χορηγών, θα γίνει δυνατή η ολοκλήρωση αυτής της προσπάθειας.

Επειδή κατά καιρούς τα τραγικά γεγονότα της Σμύρνης του 1922 και γενικότερα της Μικράς Ασίας εις βάρος των εκεί ομογενών μας, έχουν χαρακτηριστεί από μερικούς ξένους αλλά δυστυχώς και σύγχρονους «προοδευτικούς» συμπολίτες μας ως Τουρκικά αντίποινα και όχι ως Γενοκτονίες, αξίζει να δούμε τι έγγραφα γι' αυτά ξένες αδιαμφισβήτητες πηγές. Ο αυτόπτης μάρτυρας Αμερικανός Γενικός Πρόξενος το 1922 στη Σμύρνη George Horton, που είχε ήδη τότε περί τα 30 χρόνια διπλωματικής προϋπηρεσίας στην Ανατολική Μεσόγειο, γράφει στο 36^ο κεφάλαιο του βιβλίου του «Η Μάστιγα της Ασίας», που εκδόθηκε Αγγλικά στις ΗΠΑ το 1926:

Μία από τις εξυπνότερες εκδοχές που έχουν διατυπωθεί από Τούρκους προπαγανδιστές, είναι το ότι οι σφαγιασθέντες Χριστιανοί ήταν εξ ίσου κακοί με τους δημίους τους. Οτι δηλαδή οι ευθύνες ισομοιράζονται ανάμεσα στις δύο πλευρές 50-50. Αυτή η θέση βρίσκεται απήχηση ιδιαίτερος στο περί Δικαίου αίσθημα των Αγγλοσαξόνων. Απαλλάσσει όποιον τη δέχεται από κάθε ενόχληση και ευθύνη και καθησυχάζει τη συνείδησή του. Πρέπει όμως κάποιος να είναι τελείως άμυαλος για να αποδεχθεί μια τέτοια θέση. Χρειάζεται πολύ λίγη σκέψη για να αποδειχθεί ότι αυτή η εκδοχή είναι λανθασμένη.

Κατ' αρχάς, οι υπό Τουρκική εξουσία Χριστιανοί δεν είχαν ποτέ πολλές δυνατότητες να σφάζουν Τούρκους, ακόμη και εάν ήθελαν. Εάν στη μακρά ιστορία σφαγών, που έχει ποτίσει την Τουρκική Αυτοκρατορία με αίμα, σφαγιαστήκαν και μερικοί Τούρκοι, ο μαθηματικός απολογισμός δεν οδηγεί στο 50-50, ούτε ακόμη στην αναλογία 1 Τούρκου προς 10.000 Χριστιανούς. Επί πλέον, μπορεί γενικά να λεχθεί, ότι η Διδασκαλία του Χριστού, βελτίωσε τους ανά τον κόσμο Χριστιανούς, αμβλύνοντας τα ελαττώματά τους. Σε όλες τις προηγούμενες Οθωμανικές περιοχές, που επέτυχαν να απαλλαγούν από την Τουρκική μάστιγα – Ουγγαρία, Βουλγαρία, Σερβία, Ελλάδα – υπάρχουν πολύ λίγες περιπτώσεις Τούρκων που σφραγίστηκαν από Χριστιανούς.

Κατά το διάστημα που η Σμύρνη επурπολήτο και τραυματισμένοι, εξαχρειωμένοι και κατεστραμμένοι Έλληνες πρόσφυγες συνέρεαν στην Ελλάδα, η συμπεριφορά των Ελλήνων προς τους χιλιάδες Τούρκους που ζούσαν ήδη στην Ελλάδα απετέλεσε ένα από τα ωραιότερα και εμπνευσμένα κεφάλαια όλης της Ελληνικής Ιστορίας. Δεν έγιναν αντίποινα. Δεν κακοποιήθηκαν Τούρκοι που ζούσαν στην Ελλάδα, ούτε ξέσπασε πάνω στα κεφάλια τους κάποια καταγίδα μίσους και αντεκδικήσεων. Αυτή είναι μια μεγάλη και ωραία Νίκη, η οποία με τον τρόπο της εξυψώθηκε στο επίπεδο εκείνων του Μαραθώνα και της Σαλαμίνας.

Ερωτάται φυσικά, τι καλλίτερο θα μπορούσαν να είχαν κάνει τα άλλα χριστιανικά κράτη; Πραγματικά η όλη συμπεριφορά της Ελλάδας κατά και μετά τις διώξεις των Τούρκων κατά των χριστιανών της Τουρκίας ήταν θαυμάσια, όπως και η μεταχείριση των Τούρκων αιχμαλώτων πολέμου, αλλά και των Ελλήνων που κατέφυγαν ως πρόσφυγες στην Ελλάδα. Ξέρω τι λέω, διότι ήμουν τότε στην Ελλάδα και τα είδα με τα ίδια μου τα μάτια. Νομίζω ότι κανένας δεν θα έχει το θάρρος να αμφισβητήσει αυτά τα γεγονότα.

Εάν οι Έλληνες μετά τις σφαγές της του Πόντου και της Σμύρνης, είχαν σφάζει όλους τους Τούρκους που ζούσαν στην Ελλάδα, τότε το αποτέλεσμα θα μπορούσε να ήταν σχεδόν 50-50.

Ακολουθώντας στο τέλος του βιβλίου «Η Μάστιγα της Ασίας», ο George Horton καταλήγει κυρίως στα εξής ενδιαφέροντα και αποκαλυπτικά συμπεράσματα:

1. *Η Σμύρνη κήκε από τους Τούρκους. Αυτό αποτελεί την προς το παρόν τελική πράξη της συνεπούς από αιώνων Μωαμεθανικής ιστορίας επεκτατισμού και ιδιαιτέρως της (πρόσφατης) ιστορίας των Νεοτούρκων, η οποία διακρίνεται από:*
 - *Εγκλήματα εκτουρκισμού, βασανισμούς και διώξεις στη Μακεδονία, που ωδήγησαν στον Πρώτο Βαλκανικό Πόλεμο του 1912.*
 - *Φόνους και εκτοπίσεις από τις Εστίες τους Ελλήνων της Μικράς Ασίας πριν από τον (Πρώτο) Παγκόσμιο Πόλεμο και καταστροφή των χωριών τους που ανθούσαν (όπως αναφέρει ο Γάλλος Manciel στις περιγραφές σκηνών από τη Φώκαια).*
 - *Εκπατρισμούς από περιοχές της Μαύρης Θάλασσας Ελλήνων ανδρών, γυναικών και παιδιών στο μεσοχειμώνα του 1916 και εξαναγκασμός τους να περπατούν μέσα σε κακοκαιρίες μέχρι να πεθάνουν κατά χιλιάδες (όπως αναφέρει ο Dana K. Geetchell, σ' επιστολή του που αναδημοσίευσα πιο πάνω).*
 - *Θανάτωση 800.000 έως 1.000.000 Αρμενίων κατά την περίοδο 1915-16.*
 - *Πυρπόληση της Σμύρνης και σφαγιασμός χιλιάδων κατοίκων της το 1922.*
2. *Τη Σμύρνη πυρπόλησαν Τούρκοι στρατιώτες, όταν πλέον την είχαν υπό τον πλήρη και αποκλειστικό έλεγχο τους. Οι εμπρησμοί άρχισαν από την Αρμενική συνοικία, στην οποία είχαν προηγηθεί από ημέρες, λεηλασίες, δολοφονίες και βιασμοί. Δεν είχαν απομείνει Αρμένιοι, πλην ίσως μερικών που κρύβονταν σε υπόγεια.*
3. *Για τον τρόπο που πυρπολήθηκε η Σμύρνη κατέθεσαν αξιόπιστοι μάρτυρες, που δεν ήταν Έλληνες, ούτε Αρμένιοι.*
4. *Τούρκοι στρατιώτες έχυσαν υγρά καύσιμα στο δρόμο μπροστά στο Αμερικανικό Προξενείο, μεταδίδοντας πυρκαγιά στο κτίριο και θέτοντας σε κίνδυνο τη ζωή όσων βρίσκονταν σ' αυτό.*
5. *Η πυρπόληση της Σμύρνης και η σφαγή των Χριστιανών κατοίκων της το 1922, έγινε δυνατή λόγω των αμοιβαίων αντιζηλιών και των αντιτιθεμένων συμφερόντων μερικών Χριστιανικών Δυνάμεων και χάρη στην υλική και ηθική βοήθεια που ορισμένες από αυτές έδωσαν στους Τούρκους.*
6. *Οι Τούρκοι έφεραν σε πέρας τις φοβερές πράξεις τους, εναντίον των χριστιανών και εν γένει της ανθρωπότητας, με την πλήρη βεβαιότητα ότι δεν θα συναντούσαν την αντίδραση, ούτε καν την επίκριση των ΗΠΑ. Ωδηγήθηκαν σ' αυτή τη πεποίθηση από τη θορυβώδη προπαγάνδα κατά των Χριστιανών και υπέρ των Τούρκων, που έκαναν στον Αμερικανικό Τύπο διάφοροι που ήθελαν εκχωρήσεις εκμεταλλεύσεων και άλλοι αρθρογράφοι που προσέβλεπαν σε οφέλη από τη Τουρκία.*
7. *Αν και οι Τούρκοι ξεπέρασαν τα όρια που φοβόταν ο (Άγγλος πολιτικός) Gladstone, οι επίσημες Αμερικανικές Αρχές δεν έστειλαν «Νότα» διαμαρτυρίας, εκφράζοντας φρίκη και αγανάκτηση, όπως θα έκανε ο Gladstone.*
8. *Οι Τούρκοι δεν μπορούν να ζανακερδίσουν την εκτίμηση και εμπιστοσύνη του πολιτισμένου κόσμου, μέχρι να δείξουν πραγματική μεταμέλεια για τα εγκλήματα τους και να προβούν σε κάθε δυνατή γι' αυτούς αποκατάσταση των θυμάτων τους.*
9. *Αποκρύπτοντας ή παρερμηνεύοντας πράξεις που έχουν περιγραφεί σ' αυτά τα κεφάλαια του βιβλίου, για υλικά οφέλη ή διάσωση περιουσιακών στοιχείων, δείχνει χαμηλή ηθική υπόσταση, που συνάδει προς το πνεύμα της υλιστικής αυτής εποχής.*

Με την ευκαιρία της ογδοηκοστής επετείου της καταστροφής της Σμύρνης, θα ήταν πρόπον, εκτός από την ανάμνηση και την απόδοση ιδιαίτερων τιμών στα θύματα, να τιμηθεί επίσης ο τότε Αμερικανός Γενικός Πρόξενος George Horton, στο πρόσωπο της κόρης του Nancy Horton, που ζει για μεγάλα διαστήματα στη Ελλάδα, για την καταχώρηση των μαρτυριών του στο βιβλίο του «Η Μάστιγα της Ασίας», με την οποία συνέβαλε καθοριστικά στη παρουσίαση και διαφύλαξη των σημαντικότερων αυτών γεγονότων από τη Γενοκτονία των χριστιανικών πληθυσμών της Τουρκίας το 1922.

Εταιρεία Μελέτης Ελληνικής Ιστορίας

<http://antibaro.gr>